Omgevingsdienst West-Holland

Bijlage 7 – Programma van Eisen

Nr.	Eis
1	Opdrachtnemer voert PFAS-bronnenonderzoek uit op de door de Omgevingsdienst West-Holland (ODWH) aangewezen locaties binnen haar werkgebied. De werkzaamheden omvatten vooronderzoek, onderzoeksvoorbereiding, veldwerk, analyses, interpretatie, risicobeoordeling en rapportage.
2	Opdrachtnemer voert de Opdracht uit overeenkomstig de overeengekomen aanpak uit zijn Inschrijving. Afwijkingen worden vooraf ter goedkeuring aan ODWH voorgelegd en mogen niet in strijd zijn met de Raamovereenkomst en de betreffende nadere opdracht of het Programma van Eisen.
3	Opdrachtnemer wijst één projectleider aan als vast aanspreekpunt voor ODWH en zet voor de werkzaamheden medewerkers in met passende kennis en ervaring met PFAS-onderzoek. Opdrachtnemer blijft verantwoordelijk voor de werkzaamheden van ingeschakelde onderaannemers en laboratoria.
4	Opdrachtnemer neemt deel aan een startoverleg met ODWH en legt de gemaakte afspraken over taakverdeling, communicatie, planning, kostenbewaking en oplevering schriftelijk vast.
5	Opdrachtnemer bestudeert per locatie de beschikbare locatiegegevens en eerder uitgevoerde onderzoeken en verricht aanvullend historisch onderzoek. Daarbij worden huidige en voormalige PFAS-verdachte activiteiten, mogelijke bronlocaties en eventueel gebruik van PFAS-houdend blusschuim of andere PFAS bevattende stoffen betrokken.
6	Opdrachtnemer voert voorafgaand aan het veldwerk een locatie-inspectie uit. Hij beoordeelt de bereikbaarheid, de uitvoerbaarheid van het onderzoek en relevante terreinomstandigheden en legt de bevindingen vast met een terreinbeschrijving en representatief fotomateriaal.
7	Opdrachtnemer brengt per locatie de vermoedelijke verspreidingsroutes en nabijgelegen kwetsbare locaties in beeld, waaronder, indien aanwezig, moestuinen, woningen met tuinen, drinkwaterwingebieden en kinderspeelplaatsen. Ontbrekende of tegenstrijdige gegevens en de gevolgen daarvan voor het onderzoek worden aan ODWH gemeld.
8	Opdrachtnemer stelt per locatie een onderzoeksvoorstel op met de onderzoeksvragen, onderzoeksstrategie, situering en diepte van de bemonsteringspunten, te onderzoeken milieumedia, aantallen monsters, analysepakketten en planning. De gemaakte keuzes worden onderbouwd met de uitkomsten van het vooronderzoek.
9	Opdrachtnemer stelt per locatie een gespecificeerde offerte op op basis van de overeengekomen eenheidsprijzen en tarieven. De offerte vermeldt de werkzaamheden, geraamde hoeveelheden en kosten. Het veldwerk en de analyses starten pas na schriftelijke goedkeuring van het onderzoeksvoorstel en opdrachtverlening door ODWH. De locatieofferte bevat tevens de planning. Voor de opdrachtverlening geldt de werkwijze uit paragraaf 2.5.2 van het Beschrijvend document.
10	Opdrachtnemer stemt de uitvoering en het locatiebezoek af met ODWH. ODWH verzorgt de toegang tot de te onderzoeken percelen en de communicatie daarover. Opdrachtnemer meldt belemmeringen voor de toegang of uitvoering tijdig aan ODWH.

Omgevingsdienst West-Holland

Nr.	Eis
11	Opdrachtnemer voert het onderzoek uit volgens de toepasselijke wettelijke voorschriften. De organisaties die werkzaamheden uitvoeren waarvoor een wettelijke erkenning is vereist, beschikken gedurende de uitvoering over die erkenning. Opdrachtnemer verstrekt op verzoek van ODWH de bijbehorende bewijsstukken. Bij de uitvoering moet ook gewerkt worden volgens de 'Handreiking PFAS bemonsteren' - versie 1.0 van 25 juni 2020 welke gezamenlijk is opgesteld door Expertisecentrum PFAS, VVMA en VKB. De vereiste erkenningen en accreditaties moeten aanwezig zijn bij de organisatie die de betreffende werkzaamheden daadwerkelijk uitvoert, uiterlijk vóór aanvang en gedurende de uitvoering daarvan. Opdrachtnemer mag hiervoor gekwalificeerde onderaannemers of laboratoria inzetten.
12	Bij het opstellen van de onderzoeksstrategie wordt aangesloten bij NTA 5755, Strategie voor het uitvoeren van nader onderzoek naar de aard en omvang van bodemverontreiniging, juni 2022, of een gelijkwaardige onderzoeksstrategie. De aanpak wordt per locatie afgestemd met ODWH. Indien Opdrachtnemer een gelijkwaardige onderzoeksrichtlijn of -systematiek toepast, onderbouwt hij vooraf de gelijkwaardigheid ten aanzien van onderzoeksdoelstelling, kwaliteit en betrouwbaarheid. De locatiespecifieke onderzoeksaanpak wordt vooraf ter goedkeuring aan ODWH voorgelegd.
13	Het veldwerk voor grond- en grondwateronderzoek wordt uitgevoerd conform BRL SIKB 2000 en de toepasselijke protocollen 2001 en 2002, of aantoonbaar gelijkwaardig voor zover wettelijk toegestaan. Voor andere opgedragen veldwerkzaamheden worden de daarvoor toepasselijke voorschriften gevolgd. Wettelijk verplichte erkenningen blijven onverkort vereist. Voor werkzaamheden waarvoor persoonsregistratie verplicht is, zet Opdrachtnemer personen in die voor deze werkzaamheden geregistreerd staan op de erkenning van de uitvoerende organisatie. Voor medewerkers in opleiding en assistenten gelden de toepasselijke wettelijke en protocolvoorwaarden.
14	Opdrachtnemer treft voorafgaand aan boringen de noodzakelijke voorbereidingen, waaronder het inwinnen van informatie over kabels en leidingen en, waar van toepassing, het doen van een KLIC-melding. De werkzaamheden worden veilig uitgevoerd.
15	Opdrachtnemer voorkomt verontreiniging van monsters tijdens bemonstering, opslag en transport. Hij borgt de herleidbaarheid van monsters tot de bemonsteringslocatie, het onderzochte medium, de diepte en het tijdstip van bemonstering.
16	Opdrachtnemer voert boringen, plaatsing van peilbuizen en bemonstering uit overeenkomstig het goedgekeurde onderzoeksvoorstel. Afwijkende veldomstandigheden en noodzakelijke wijzigingen worden met ODWH besproken voordat de gewijzigde werkzaamheden worden uitgevoerd. Indien een gesloten veenlaag aanwezig is en de grondwaterspiegel zich daarboven bevindt, wordt een filter met een lengte van 0,5 meter op de veenlaag geplaatst. Deze uitvoering wordt opgenomen in het onderzoeksvoorstel en is inbegrepen in de betreffende eenheidsprijs.
17	Oppervlaktewater en waterbodem worden onderzocht wanneer ODWH dit voor de betreffende locatie opdraagt. Opdrachtnemer betrekt de aanwezigheid en het gebruik van oppervlaktewater bij het onderzoeksvoorstel en onderbouwt of bemonstering nodig is.

Omgevingsdienst West-Holland

Nr.	Eis
18	Het analytisch onderzoek wordt uitgevoerd door een laboratorium dat voor de betreffende PFAS-analyses is geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie (RvA) of een gelijkwaardige buitenlandse accreditatie-instantie. Voor analyses waarvoor een wettelijke erkenning vereist is, beschikt het uitvoerende laboratorium tevens over die erkenning. Opdrachtnemer maakt vooraf per analyse en milieumedium inzichtelijk onder welke accreditatie en eventuele wettelijke erkenning de werkzaamheden worden uitgevoerd.
19	Opdrachtnemer voert de door ODWH opgedragen analysepakketten uit overeenkomstig de specificaties in de inschrijfstaat. ODWH bepaalt per locatie welke pakketten en hoeveel monsters worden opgedragen. Een samengesteld pakket wordt volledig uitgevoerd. De pakketprijs omvat alle bijbehorende analyses, monstervoorbehandeling en rapportage van de analyseresultaten. Onderdelen van een pakket worden niet afzonderlijk gefactureerd.
20	Opdrachtnemer registreert opmerkelijke zintuiglijke waarnemingen tijdens het veldwerk, waaronder asbestverdacht materiaal en oliegeur, en neemt deze op in de rapportage. Bevindingen die mogelijk onmiddellijke actie vereisen, worden onverwijld aan ODWH gemeld.
21	Opdrachtnemer beoordeelt per onderzochte locatie of PFAS-verontreiniging aanwezig is in de onderzochte milieumedia en rapporteert welke PFAS-verbindingen in welke concentraties zijn aangetroffen.
22	Opdrachtnemer beoordeelt de vermoedelijke herkomst van de aangetroffen PFAS en maakt onderscheid tussen mogelijke lokale bronnen en diffuse achtergrondbelasting. Voor grondwater worden de gemeten concentraties vergeleken met de beschikbare statistieken uit het Landsdekkend beeld van PFAS in Nederlands freatisch grondwater.
23	Opdrachtnemer beoordeelt de mogelijke verspreiding van PFAS en de risico’s voor mens en milieu in relatie tot het gebruik van de locatie en de omgeving. De beoordeling betrekt de relevante kwetsbare locaties en blootstellingsroutes.
24	Opdrachtnemer beoordeelt de resultaten van de uitgevoerde analyses en TOP-analyses met toepassing van de daarvoor geschikte risicobeoordelingsmethodiek. Waar de methodiek dit voorschrijft, worden relatieve potentiefactoren en PFOA-equivalenten gebruikt. De totaalconcentraties PFAS, uitgedrukt in PFOA-equivalenten, vergeleken met de INEV voor grond en de risicowaarde voor grondwater. Er zijn alleen risicogrenzen voor PFOS, PFOA en GenX, voor de overige PFAS zijn (nog) geen risicogrenswaarden bepaald. Om toch iets te kunnen zeggen over deze risico's worden relatieve potentie factoren (RPF) gebruikt. (zie verder nummer 25) De gehanteerde factoren, berekeningen, toetswaarden, bronnen en beperkingen worden inzichtelijk gerapporteerd.
25	Opdrachtnemer past de relevante RIVM-risicobeoordelingsinstrumenten toe voor drinkwater, zwemwater, consumptie van vis en andere waterdieren en irrigatiewater, voor zover de betreffende gebruiksfunctie of blootstellingsroute van toepassing is. De keuze om een instrument wel of niet toe te passen wordt onderbouwd.

Nr.	Eis
26	Opdrachtnemer adviseert per locatie of vervolgonderzoek of beschermingsmaatregelen nodig zijn. Het advies wordt onderbouwd met de onderzoeksresultaten en benoemt resterende onzekerheden. Indien uit het uitgevoerde onderzoek blijkt dat aanvullend onderzoek nodig is, legt Opdrachtnemer vooraf een onderbouwd voorstel aan de projectleider van ODWH voor. Dit voorstel bevat de werkzaamheden, hoeveelheden, planning en kosten, berekend op basis van de toepasselijke prijzen en tarieven uit de inschrijfstaat. Aanvullend onderzoek wordt uitsluitend uitgevoerd na schriftelijke opdracht van ODWH en binnen de scope en maximale waarde van de Raamovereenkomst. Het uitvoeren van bodemsaneringen en het daadwerkelijk treffen van beschermingsmaatregelen behoren niet tot deze Opdracht.
27	Opdrachtnemer stelt per onderzochte locatie een afzonderlijke rapportage op. Deze bevat ten minste het vooronderzoek, de terreinopname met representatieve foto's, de onderzoeksstrategie, de uitgevoerde werkzaamheden, een situatietekening met bemonsteringspunten, de analyseresultaten, de risicobeoordeling, conclusies en aanbevelingen.
28	In de rapportage worden de onderzoeksvragen uit de leidraad expliciet beantwoord voor zover deze van toepassing zijn. De rapportage vermeldt of zich kwetsbare gebieden of objecten in de directe omgeving bevinden, zoals volkstuinen, woningen met tuinen, drinkwaterwingebieden en plaatsen waar kinderen spelen. De mogelijke verspreidingsroutes naar deze gebieden of objecten en de betekenis daarvan voor de risicobeoordeling worden toegelicht. Vastgestelde feiten, aannames en onzekerheden worden onderscheiden. Afwijkingen van het goedgekeurde onderzoeksvoorstel en hun gevolgen voor de conclusies worden toegelicht.
29	Opdrachtnemer controleert de rapportages en digitale onderzoeksgegevens inhoudelijk op juistheid, volledigheid en onderlinge consistentie voordat deze aan ODWH worden aangeboden.
30	Opdrachtnemer legt iedere locatierapportage eerst in concept aan ODWH voor en bespreekt deze met ODWH. Na verwerking van de opmerkingen wordt de definitieve rapportage in PDF-formaat verstrekt. Opmerkingen die niet worden overgenomen, worden gemotiveerd met ODWH besproken.
31	Opdrachtnemer levert de onderzoeksgegevens per locatie tevens aan als SIKB XML versie 14.9.0 of 15.0.0, geschikt voor BRO SAD IMBRO. De digitale gegevens moeten overeenkomen met de definitieve rapportage.
32	Opdrachtnemer stemt per locatie de termijnen voor het onderzoeksvoorstel, het veldwerk, de conceptrapportage en de definitieve rapportage af met ODWH en legt deze vast. Dreigende vertragingen worden tijdig gemeld, met vermelding van de oorzaak, gevolgen en voorgestelde oplossing.
33	Opdrachtnemer bewaakt de voortgang en kosten per locatie en houdt ODWH daarvan op de hoogte volgens de bij de start gemaakte afspraken. Aanvullende werkzaamheden, overschrijding van geaccordeerde hoeveelheden en inzet van de stelpost onvoorzien vereisen voorafgaande schriftelijke toestemming van ODWH.
34	Kosten die al in een geprijsde post zijn inbegrepen, mogen niet afzonderlijk worden gefactureerd.

Met opmerkingen [SC1]: Of versie 15.0.0

Omgevingsdienst West-Holland

Nr.	Eis
35	Verrekenbare posten worden afgerekend op basis van de daadwerkelijk opgedragen en uitgevoerde hoeveelheden tegen de overeengekomen eenheidsprijzen. Opdrachtnemer onderbouwt deze hoeveelheden bij de facturatie. Afzonderlijke uren voor aanvullende inzet worden alleen gedeclareerd voor vooraf opgedragen werkzaamheden buiten de reeds geprijsde posten.
36	Per nadere opdracht mag Opdrachtnemer de bij de start daadwerkelijk uitgevoerde en schriftelijk opgedragen werkzaamheden factureren op basis van de toepasselijke posten, prijzen en tarieven uit de inschrijfstaat. Het startoverleg, aangeduid met N in de inschrijfstaat, wordt gedurende de Raamovereenkomst eenmaal in rekening gebracht. Vervolgens worden de afgeronde projectvoorbereiding, het afgeronde veldwerk en de opgeleverde definitieve rapportage gefactureerd op basis van de bijbehorende opgedragen en daadwerkelijk uitgevoerde posten. Reeds gefactureerde werkzaamheden worden niet opnieuw in rekening gebracht. Bij de eindafrekening worden alle uitgevoerde hoeveelheden en eerder gefactureerde bedragen verantwoord. Eventueel te veel gefactureerde bedragen worden gecrediteerd. Voor zover deze bedragen al zijn betaald, worden deze terugbetaald.